

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 23 febr. 1898 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af dels verkställd granskning af fullmäktiges i riksbanken och fullmäktiges i riksgäldskontoret åtgärder för utförande af det dem gemensamt lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus, dels ock ett af Riksdagens år 1892 församlade revisorer i deras berättelser angående riksbanken och riksgäldskontoret gjordt uttalande om samverkan emellan dessa båda verk.

Sedan statsutskottet fått emottaga fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till innevarande års Riksdag, i hvilken berättelse fullmäktige, bland annat, redogöra för sina under sistförflutna år gemensamt med fullmäktige i riksbanken vidtagna åtgärder till fullgörande af det fullmäktige i nämnda båda verk gemensamt lemnade uppdrag i fråga om de byggnader för riksdagen m. m. och riksbanken, som Riksdagen beslutit skola uppföras å Helgeandsholmen, samt fullmäktige i riksbanken å sin sida uti sin till Riksdagens bankoutskott afgifna berättelse angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning under år 1892 äfven lemnat redogörelse för utförandet af nämnda uppdrag, inbjöd statsutskottet bankoutskottet till gemensamt sammanträde för granskning af fullmäktiges i riksbanken och i riksgäldskontoret åtgärder på grund af förberörda gemensamma uppdrag, äfvensom för behandling af den del af Riksdagens år 1892 församlade revisorers berättelse om granskningen af riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning, som innehåller ett af revisorerna gjordt, jemväl i deras berättelse angående riksbanken förekommande, uttalande rörande samverkan emellan Riksdagens penningförval-

tande verk. Denna inbjudning blef af bankoutskottet antagen; och skulle alltså ifrågavarande ärenden, i enlighet med 47 § riksdagsordningen, behandlas af sammansatt stats- och bankoutskott.

Med anledning häraf hafva till sammansatta utskottet öfverlemnats de vid fullmäktiges i riksbanken och fullmäktiges i riksgäldskontoret gemensamma sammanträden under år 1892 och innevarande år till och med den 12 januari för behandling af frågan om uppförande af riksdags- och riksbankshus förda protokoll.

1:o.

Vid 1892 års riksdag erhöilo fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret ansvarsfrihet för alla de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i deras vid gemensamma sammanträden rörande frågan om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus förda protokoll från den 22 januari 1891 till och med den 31 december samma år.

Utskottet har nu *ej mindre* tagit kännedom om dels hvad riksdagens sistlidna år församlade revisorer i sin berättelse om granskningen af riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning å sid. 44—45 anført rörande byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus, dels fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet och fullmäktiges i riksgäldskontoret till Riksdagen afgifna, med dessa utskotts särskilda memorial n:o 1 till Riksdagen öfverlemnade, lika lydande redogörelse för det vidare fullgörandet af ofta nämnda uppdrag, *in äfven* genomläst de vid fullmäktiges deraf påkallade, efter den 31 december 1891 till och med den 12 januari detta år hållna gemensamma sammanträden förda protokoll.

Då i fullmäktiges berättelser samt den vid desamma fogade, af riksdagshuskomitén till fullmäktige ställda berättelsen rörande komiténs verksamhet en framställning af fullmäktiges åtgöranden i byggnadsfrågan återfinnes, har utskottet, som i fullmäktiges protokoll icke funnit något anmärkningsvärdt utöfver hvad omförmälda berättelser innehålla, ansett sig icke behöfva här lemna någon ytterligare redogörelse för byggnadsfrågans behandling och fortgång.

Emot byggnadsfondens förvaltning har utskottet icke haft något att anmärka. Utskottet har dock icke förbisett, att de fondens tillgångar, hvilka, såsom af mera tillfällig natur, icke blifvit placerade i räntebärande obligationer, insatts i enskilda banker, dels på upp- och afskrifningsräkning och dels på depositionsräkning. Enligt hvad utskottet inhemtat, har anledningen härtill varit, att å fondens medel derigenom kunnat beredas större räntegörelse, än om desamma blifvit insatta i riksbanken.

Som utskottet funnit fullmäktige under den tid, utskottets nu företagna granskning omfattat, hafva med nit och omtanke fullgjort ifrågavarande uppdrag, hemställer utskottet,

att fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret må tillerkännas full ansvarsfrihet för alla de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i deras vid gemensamma sammanträden rörande frågan om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus förda protokoll från den 31 december 1891 till och med den 12 januari 1893.

2:o

Den del af revisorerernas berättelser angående riksbanken och riksgäldskontoret, hvilken hänskjutits till behandling af det sammansatta utskottet, är af följande lydelse:

»Vid granskningen af bankofullmäktiges särskilda samt fullmäktiges i riksgäldskontoret öfver låneärenden förda protokoll hafva revisorerne funnit, att å ena sidan riksgäldskontoret, efter väckt fråga om försäljning af svenska statens 3¹/₂ procent obligationer af 1886, ingått aftal med enskild bankirfirma om afyttrande af sådana, samt att å andra sidan riksbanken sedermera från samma firma till högre kurs inköpt i fråga varande slags obligationer; och om äfven förhållandena kunde hafva något förändrat sig under tiden för köpet och försäljningen samt tidpunkten för riksgäldskontorets önskan att sälja ej fullt lämpade sig för riksbanken såsom köpare, hafva dock revisorerne, som sökt inhemta närmare upplysningar om hithörande förhållanden, för sin del ej kunnat undgå finna, att större samverkan mellan Riksdagens båda penningeförvaltande verk synes i förevarande fall hafva kunnat ega rum, samt tillika uttala den åsigt att, om ifrågavarande båda verk i sådana frågor, som hade samband med statens penningeförhållanden, trädde i närmare beröring med hvarandra, sådant utan tvifvel mången gång skulle lända till fördel för det allmänna samt bidra till minskande af utgifter och omkostnader för vare sig det ena eller andra af dessa verk.»

Efter tagen kännedom om de förhållanden, som framkallat detta revisorerernas uttalande, har äfven utskottet funnit, att emellan Riksdagens ifrågavarande verk, till fördel för båda, en samverkan skulle kunna ega rum i större utsträckning, än som synes hafva varit fallet, utan att därför den fullt sjelfständiga ställning, som dessa verk böra intaga gent emot hvarandra, kommer

att lida något intrång. Vid de uttalanden, hvilka sålunda gjorts af revisorerna och det sammansatta utskottet, anser emellertid utskottet det böra få bero, desto hellre som revisorerna i anledning af förhållandet icke framställt någon anmärkning.

Stockholm den 23 februari 1893.

På det sammansatta utskottets vägnar:

G. S. ÅKERHJELM.

Reservation

af herr friherre *Åkerhielm*, med hvilken herrar *J. P. Nilsson* och *A. Göransson* instämt, och som ansett, att i utskottets uttalande bort inflyta en punkt af följande lydelse: »Gifvetvis är det önskvärdt, att vid de tillfällen, då samtidigt riksbanken är köpare och riksgäldskontoret säljare af svenska statens obligationer, mellanhand må kunna undvikas.»
